

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДОА-2020/125/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Чойбалсан хот
2020 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга
бөгөөд Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул
Утас: 70584203 Цахим хаяг: Bolortuulb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: В.Цэнгэлмаа
Утас: 70584204 Цахим
хаяг: Tsengelmaav@audit.gov.mn
Аудитор: Ж.Баяртуул
Утас: 70584207 Цахим хаяг: bayartuulj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ДОА	Дорнод аймаг

Аудитын гэрчилгээ	3
Аудитын тайлан.....	5
2.1. Оршил	5
2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага	5
2.3. Аудитад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	5
2.4. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин.....	6
2.5. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ	6
2.6. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал.....	6
2.7. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар.....	6
2.8. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	7
2.9. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	7
2.10. Аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	8
2.11. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал.....	9
2.12. Шилэн дансны мэдээлэл	9
2.13. Өмнөх аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	9
2.14. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл	9
Менежментийн захидал	10
Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан.....	11
1.1 Аудит хийгдсэн санхүүгийн байдлын тайлан	112
4.2 Аудит хийгдсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	113
4.3 Аудит хийгдсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	134
4.4 Аудит хийгдсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	145
4.5 Аудит хийгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	16

Үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт болон холбогдох бусад стандарттай нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй.

Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

ДАРГА БӨГӨӨД
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

2.1. Оршил

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг дарга Д.Хишигт танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц асуудал, залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил, тодруулга зэрэг аудитын үр дүн, аудитын дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэн үйлчлүүлэгчийн хандиваар ирсэн хөрөнгийг баримтжуулах талаарх зөвлөмжийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

2.2. Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.2, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болгосон санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн гаргасан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн шууд захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2020 оны 02 дугаар сарын 04-нөөс 2020 оны 02 дугаар сарын 15-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2020 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн шууд захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, аудитор Ж.Баяртуул хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2020 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 2/62 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

2.3. Аудитад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

АДБОУС, АОУС, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчимд тулгуурласан Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайланд аудит хийх журам, төрийн аудитын байгууллагаас санхүүгийн тайлангийн аудитад баримтлах ерөнхий чиглэл, арга зүйг мөрдөн ажиллав.

Дээрх стандарт, зарчим, журамд нийцүүлж аудитын үе шатны ажлыг гүйцэтгэж, холбогдох ажлын баримт материалаар баталгаажуулсан болно.

2.4. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Хууль, журмыг дээдэлж төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчил гаргахгүй ажиллах”-д оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд өөрчлөлт гараагүй байна.

2.5. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан болно.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь Сангийн яамнаас хэрэгжүүлж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газар нь санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаанд “Acolous” программ хангамж ашигладаг байна.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй байна.

2.6. Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Аудитаар Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын гадаад дотоод орчин, дотоод хяналтыг судлан, эрсдэлтэй асуудлыг илрүүлж, үнэллээ.

Аудитын төлөвлөлтийн үе шатанд 12 эрсдэлтэй асуудлыг төлөвлөж баталгаажуулсан болно.

2.7. Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар

Аудитыг төлөвлөх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320, АОУС 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2018 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “ дунд ” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд сонгосон суурь үзүүлэлтийн дүн 545,065.3 мянган төгрөгөөс тооцон 10,901.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тодорхойлж, баталгаажууллаа.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 10235.7 мянган төгрөгөөр тооцсон нь 2019 онд зардлын гүйцэтгэл буурсантай холбоотой болно.

2.8. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос **82,386.7** мянган төгрөгөөр буюу **1.0** хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материал, үндсэн хөрөнгө данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мян.төг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	-	-
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	184,572.3	203,313.05	18,740.6
Үндсэн хөрөнгө	1,508,370.0	1,608,256.4	99,886.4
Элэгдлийн зардал	-110,377.1	-134,442.4	-24,065.3
Нийт хөрөнгө	1,582,565.3	1,677,127.0	94,561.7
Өр төлбөр	1,642.2	446,2	-1,196.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,580,923.1	1,676,680.8	95,757.7
Хуримтлагдсан үр дүн	488,627.5	584,385.2	95,757.7
Өмнөх үеийн үр дүн	488,627.5	488,627.5	-
Тайлангийн үеийн үр дүн	-	95,757.7	95,757.7
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	442,360.6	442,360.6	-
Төрийн өмчийн оролцоо	649,935.0	649,935.0	-
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,582,565.3	1,677,127.0	94,561.7

Бараа материал дансны үлдэгдэл өссөн нь тайлант жилд сумын орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар малжуулах төсөлд 16,000.0 мянган төгрөгийн малыг орлогоор бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл өссөн нь тайлант жилд аймаг, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэнтэй холбоотой байна. Аймгийн хөрөнгө оруулалтаар 81,9 сая төгрөгийн сумын Засаг даргын тамгын газарт тоног төхөөрөмж болон хүүхдийн тоглоомын талбай, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар Яргай багийн байр 18,0 сая төгрөгийн засвар хийж капиталжуулсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,676,680.8 мянган төгрөг болж 95,757.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант жилд суманд хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг орлого нь элэгдлийн зардлаас их байгаагаас шалтгаалсан байна.

2.9. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газар нь тайлант онд 700.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 703.0 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2: Төвлөрүүлэх орлого			/мян.төг/	
Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү	хувь
Туслах үйл ажиллагаа	700.0	703.0	3.0	100.3
Нийт дүн	700.0	703.0	3.0	100.3

Тайлант онд төсвийн шууд захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрт зориулан 311,987.2 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсан нь урсгал зардалд төлөвлөгдсөн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 293,105.2 мянган төгрөг буюу 98.6 хувьтай байна.

Нэмэлт төсөв: Тайлант жилд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар онцгой байдлын газраас шүлхий болон боом өвчний нөхөн төлбөр, томилолтын 62,1 сая төгрөг, Хүнс хөдөө аж ахуйн газраас оготно устгалд зориулан 8,1 сая төгрөгийг тус тус хүлээн авч зарцуулсан байна.

2.10. Аудитаар хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд 12 эрсдэл, гүйцэтгэх үе шатанд 12 эрсдэл тодорхойлж нийт 12 горим сорил хэрэгжүүлээ.

Аудитаар нийт 122,244.5 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс, 105,455.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг санхүүгийн тайланд залруулж, 16,686.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, 102.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж өглөө.

1. Тайлант хугацаанд хийсэн 16,686.4 мянган төгрөгийн худалдан авалтын Е-баримтыг анхан шатны баримтад хавсаргаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 3.1.3 дахь заалтад “анхан шатны баримт гэж ....., төлбөр төлсөн баримт болон бусад нотолгоог”, 13.4 дэх хэсэгт “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, нягтлан бодогч нь үйлдвэрлэл, үйлчилгээний шат дамжлага, аж ахуйн үйл ажиллагааны хүрээнд гарсан хөрөнгө, эх үүсвэрийн хөдлөл, өөрчлөлт бүрийг анхан шатны баримтад бичгээр болон цахимаар бичилт хийж баталгаажуулна.”, 13.5 дахь хэсэгт “... цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна”, Төсвийн тухай хуулийн 41.2.3 дахь заалтад “төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах”, 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан “Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар”-ын 6.5 дахь Монгол Улсын стандарт MNS 6529:2015 “татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага”-д заасан тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажсан анхан шатны цаасан баримтуудыг бүрдүүлж ажил гүйлгээг хүлээн зөвшөөрч Е баримтыг хавсаргах” гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэв

Аудитаар илэрсэн 102.6 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 1 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгалаа.

2.11. Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

1. Баяндун сумын ИТХ-ын 2018 оны 12 дугаар сарын 19-ны өдрийн 10 дугаар хуралдаанаар сумын ЗДТГ-ын үйл ажиллагааны зардалд ИТХ-ын үйл ажиллагааны зардал болох 5,000.0 мянган төгрөгийн сургалт бичиг хэргийн зардлыг оруулж баталсан байна. ЗДТГ-ын хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хөтөлбөрт ИТХ-ын үйл ажиллагаа хамаарахгүй бөгөөд энэ нь *Төсвийн тухай хуулийн 6.6.6 дахь “тухайн шатны төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргийг зөвхөн тухайн шатны төсвийн санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх”, 16.5.2 дахь “батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”* гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байгааг сумын нэгтгэсэн тайланд тусгах саналтай байна.

2. Сумдад Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулахдаа *Сангийн Сайдын 2018 оны 318 дугаар “Засаг даргын нөөцийн хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын журам”* –д заасныг зөрчин хөрөнгө бэлтгэх, ахмадын урамшуулал, баяр наадам болон цолны найр, бусад цайллагад зарцуулж байгаа зөрчил гарч байгаа тул анхаарч ажиллах шаардлагатай байна.

2.12. Шилэн дансны мэдээлэл

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газар нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан тухай бүр ил тод мэдээлж байх үүрэгтэй.

2.13. Өмнөх аудитаар өгсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар **тогтоосон зөвлөмжийн биелэлт** 100 хувьтай байна.

2.14. Дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл

Бид Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг АДБОУС-ын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

“Зөрчилгүй” дүгнэлт

Баяндун сумын Засаг даргын тамгын газрын 2019 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлт болон бусад илчлэл тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3, УСНББОУС-ын дагуу материаллаг байдлын хувьд үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн эсэхийг Аудитын гэрчилгээнд тодорхой дурдав.

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналын бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга аудитын үр дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаарх бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Тээврийн хэрэгслийн ашиглалт

1.1. Илрүүлэлт: Сумын Засаг даргын тамгын газрын дарга нь Засгийн газрын 2015 оны 184 дүгээр тогтоолд заасны дагуу албан тушаалын суудлын автомашин хэрэглэх эрх бүхий албан тушаалтны жагсаалтад хамаарахгүй байхад тайлант онд 102.6 мянган төгрөгийн шатахууныг тодорхой ажлын гүйцэтгэлгүйгээр зарцуулсан байна.

1.2. Эрсдэл: Төсвийн хөрөнгийг зориулалт бусаар зарцуулагдах.

1.3. Өгсөн зөвлөмж: Засгийн газрын 2015 оны 184 дүгээр тогтоолыг мөрдөн ажиллах.

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Өгсөн зөвлөмжийн дагуу ажиллах болно.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2020 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Аудит хийгдсэн санхүүгийн тайлан

1.1 Аудит хийгдсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	184 572 342,85	203 759 189,85
33	АВЛАГА	-	446 174,00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		446 174,00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	184 572 342,85	203 313 015,85
351	Түүхий эд материал	49 669 417,28	49 669 417,28
35110	Тусгай зориулалттай материал	4 036 905,00	4 036 905,00
35130	Эм боох материал	45 632 512,28	45 632 512,28
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	6 861 100,00	6 861 100,00
354	Хангамжийн материал	28 446 017,57	31 186 690,57
35410	Бичиг хэргийн материал	3 018 415,00	3 970 095,00
35420	Аж ахуйн материал	20 748 512,57	24 075 575,57
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	663 200,00	663 200,00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2 763 130,00	1 225 060,00
35450	Барилгын засварын материал	1 252 760,00	1 252 760,00
35600	Мал амьтад	99 595 808,00	115 595 808,00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1 397 992 938,66	1 473 813 972,77
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1 397 992 938,66	1 473 813 972,77
392	Биет хөрөнгө	1 293 388 188,72	1 371 271 047,85
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	602 137 989,36	634 792 989,36
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(71 903 428,91)	(99 766 103,51)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	109 273 600,00	104 084 800,00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(41 616 961,27)	(57 721 599,88)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	205 251 481,80	282 579 334,80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(116 897 746,95)	(126 656 705,37)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	46 260 307,50	48 060 307,50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(23 261 387,62)	(27 174 595,10)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	526 368 915,00	570 273 765,00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(100 357 959,87)	(138 131 741,59)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	241 831 807,00	276 804 181,00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(83 698 427,32)	(95 873 584,36)
393	Биет бус хөрөнгө	104 604 749,94	102 542 924,92
39301	Програм хангамж	2 730 000,00	3 662 200,00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1 581 250,06)	(2 175 275,08)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	108 256 000,00	108 256 000,00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4 800 000,00)	(7 200 000,00)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1 582 565 281,51	1 677 573 162,62
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1 642 151,00	446 174,00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1 642 151,00	446 174,00
413	Өглөг	1 642 151,00	446 174,00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1 642 151,00	446 174,00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1 580 923 130,51	1 677 126 988,62
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1 580 923 130,51	1 677 126 988,62
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан		
		649 935 015,24	649 935 015,24
51101	Өмч: - төрийн	649 935 015,24	649 935 015,24
512	Хуримтлагдсан үр дүн	488 627 548,08	584 831 406,19
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	488 627 548,08	488 627 548,08
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	96 203 858,11
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	442 360 567,19	442 360 567,19
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1 582 565 281,51	1 677 573 162,62

4.2 Аудит хийгдсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	574 234 575,00	660 048 204,00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	142 682 546,00	195 508 147,00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	142 682 546,00	195 508 147,00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	142 682 546,00	703 900,00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1 000 000,00	703 900,00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	141 682 546,00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-үндсэн	-	178 694 247,00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-бариаг	-	16 110 000,00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	431 552 029,00	464 540 057,00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39 403 355,00	81 231 957,00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан	22 500 000,00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй	9 100 000,00	9 607 680,00
131104	нооц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	-	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан	-	-
131104	төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан	3 385 655,00	71 157 577,00
131105	төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны	4 417 700,00	466 700,00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	392 148 674,00	383 308 100,00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн	337 167 300,00	383 308 100,00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	54 981 374,00	-
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	545 056 326,53	563 844 345,89
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	519 296 326,53	534 720 845,89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	503 158 365,25	499 042 510,73
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	201 543 712,00	208 680 572,06
210101	Үндсэн цалин	170 039 447,00	174 087 824,75
210104	Урамшуулал	-	6 383 420,00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31 504 265,00	28 209 327,31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24 583 933,72	26 069 791,36
210201	Тэтгэврийн даатгал	16 499 577,72	18 020 663,36
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2 095 975,00	2 141 196,00
210203	УОМШӨ-ний даатгал	1 665 321,00	1 661 449,00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	392 951,00	384 151,00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3 930 109,00	3 862 332,00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11 944 514,00	13 689 861,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3 344 349,00	6 414 933,00
210302	Түлш, халаалт	8 600 165,00	7 274 928,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	19 995 658,96	33 267 761,42
210401	Бичиг хэрэг	2 920 025,00	4 256 990,00
210402	Тээвэр, шатахуун	13 479 370,00	23 356 301,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2 541 500,00	2 273 000,00
210404	Ном, хэвлэл	306 000,00	30 000,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	748 763,96	3 351 470,42
2105	Нормативт зардал	300 000,00	1 320 845,00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	7 200,00
210502	Хоол, хүнс	-	913 645,00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	300 000,00	400 000,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11 158 982,00	-
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9 985 812,00	-
210604	Урсгал засвар	1 173 170,00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	3 010 000,00	15 183 680,00
210702	Дотоод албан томилолт	3 010 000,00	15 183 680,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил	1 004 400,00	362 904,00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	734 400,00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	52 272,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	138 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оноцлогоо	70 000,00	33 000,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	200 000,00	-
210807	Газрын төлбөр	-	103 832,00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний	-	35 000,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	229 617 164,57	200 467 095,89
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	119 240 081,00	66 024 683,00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	110 377 083,57	134 442 412,89
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16 137 961,28	35 678 335,16
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5 200 000,00	14 833 896,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	14 833 896,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5 200 000,00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт,	10 937 961,28	20 844 439,16
213503	Төвлөрүүдэх шилжүүлэг	10 937 961,28	20 844 439,16
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	25 760 000,00	29 123 500,00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	25 760 000,00	29 123 500,00
220001	Барилга байгууламж	15 000 000,00	-
223001	Бусад хөрөнгө	10 760 000,00	29 123 500,00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	29 178 248,47	96 203 858,11
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	66 494 460,82	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	15 634 097,83	-
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал	50 860 362,99	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(66 494 460,82)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(37 316 212,35)	96 203 858,11

4.3 Аудит хийгдсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	432 552 029,00	465 243 957,00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1 000 000,00	703 900,00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1 000 000,00	703 900,00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1 000 000,00	703 900,00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1 000 000,00	703 900,00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	431 552 029,00	464 540 057,00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39 403 355,00	81 231 957,00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22 500 000,00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9 100 000,00	9 607 680,00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3 385 655,00	71 157 577,00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4 417 700,00	466 700,00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	392 148 674,00	383 308 100,00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	337 167 300,00	383 308 100,00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	54 981 374,00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	373 701 855,00	410 015 457,00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	373 701 855,00	410 015 457,00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	357 563 893,72	374 337 121,84
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	199 901 561,00	210 522 191,07
210101	Үндсэн цалин	168 397 296,00	175 929 443,76
210104	Урамшуулал	-	6 383 420,00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31 504 265,00	28 209 327,31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24 583 933,72	25 893 853,77
210201	Тэтгэврийн даатгал	16 499 577,72	17 844 725,77
210202	Гэтгэмжийн даатгал	2 095 975,00	2 141 196,00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1 665 321,00	1 661 449,00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	392 951,00	384 151,00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3 930 109,00	3 862 332,00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11 000 000,00	15 015 263,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3 344 349,00	6 414 933,00
210302	Түлш, халаалт	7 655 651,00	8 600 330,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	21 570 900,00	27 091 842,00
210401	Бичиг хэрэг	3 138 550,00	4 675 270,00
210402	Тээвэр, шатахуун	13 959 200,00	16 695 032,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2 541 500,00	2 608 000,00
210404	Ном, хэвлэл	306 000,00	538 000,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1 625 650,00	2 575 540,00
2105	Нормативт зардал	300 000,00	1 320 845,00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	7 200,00
210502	Хоол, хүнс	-	913 645,00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдтэл	300 000,00	400 000,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12 857 782,00	8 277 800,00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	11 859 812,00	6 582 000,00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	1 695 800,00
210604	Урсгал засвар	997 970,00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	3 010 000,00	15 183 680,00
210702	Дотоод албан томилолт	3 010 000,00	15 183 680,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1 004 400,00	1 295 104,00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	734 400,00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	52 272,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	138 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	70 000,00	33 000,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	200 000,00	932 200,00
210807	Газрын төлбөр	-	103 832,00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	35 000,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83 335 317,00	69 736 543,00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	83 335 317,00	69 736 543,00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16 137 961,28	35 678 335,16
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5 200 000,00	14 833 896,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	14 833 896,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5 200 000,00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10 937 961,28	20 844 439,16
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10 937 961,28	20 844 439,16
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	58 850 174,00	55 228 500,00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	58 850 174,00	55 228 500,00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	58 850 174,00	55 228 500,00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	58 850 174,00	55 228 500,00
220001	Барилга байгууламж	15 000 000,00	-
223001	Бусад хөрөнгө	43 850 174,00	55 228 500,00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(58 850 174,00)	(55 228 500,00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

4.4 Аудит хийгдсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөг/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	488 627 548,08	0,00	1 580 923 130,51
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0,00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	488 627 548,08	0,00	1 580 923 130,51
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	488 627 548,08	0,00	1 580 923 130,51
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	488 627 548,08	0,00	1 580 923 130,51
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	488 627 548,08	0,00	1 580 923 130,51
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0,00	0,00	96 203 858,11	0,00	96 203 858,11
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	649 935 015,24	442 360 567,19	584 831 406,19	0,00	1 677 126 988,62

4.5 Аудит хийгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөг/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	17 349 608 100,00	328 783 500,00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	17 294 252 500,00	328 783 500,00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	311 987 200,00	293 105 164,84
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	223 166 800,00	204 138 771,07
210101	Үндсэн цалин	186 911 900,00	175 929 443,76
210102	Нэмэгдэл		
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	-	-
210105	Гэрээт ажлын хөлс	36 254 900,00	28 209 327,31
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шилжүүлэг	27 896 100,00	25 893 853,77
210201	Тэтгэврийн даатгал	18 968 500,00	17 844 725,77
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2 232 100,00	2 141 196,00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1 785 200,00	1 661 449,00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	446 900,00	384 151,00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4 463 400,00	3 862 332,00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13 679 300,00	15 015 263,00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3 750 000,00	6 283 819,00
210302	Түлш, халаалт	9 929 300,00	8 731 444,00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22 560 400,00	22 188 373,00
210401	Бичиг хэрэг	4 760 400,00	4 624 270,00
210402	Тээвэр, шатахуун	12 000 000,00	12 185 563,00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4 200 000,00	2 573 000,00
210404	Ном, хэвлэл	400 000,00	538 000,00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1 200 000,00	2 267 540,00
2105	Нормативт зардал	400 000,00	400 000,00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	400 000,00	400 000,00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1 695 800,00	8 277 800,00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	6 582 000,00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	1 695 800,00
210604	Урсгал засвар	1 695 800,00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	4 000 000,00	5 576 000,00
210702	Дотоод албан томилолт	4 000 000,00	5 576 000,00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	8 268 800,00	1 295 104,00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	150 000,00	52 272,00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	165 600,00	138 800,00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77 000,00	33 000,00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7 514 200,00	932 200,00
210807	Газрын төлбөр	342 000,00	103 832,00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний төлбөр	20 000,00	35 000,00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10 320 000,00	10 320 000,00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10 320 000,00	10 320 000,00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16 982 265 300,00	35 678 335,16
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	20 844 439,16
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	20 844 439,16
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16 982 265 300,00	14 833 896,00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн	16 965 300 000,00	14 833 896,00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16 965 300,00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	55 355 600,00	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	55 355 600,00	-
223001	Бусад хөрөнгө	55 355 600,00	-

